Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
Педагогика және білім беру менеджменті кафедрасы

15-ТАҚЫРЫП: Отбасымен жүргізілетін әлеуметтік-педагогикалық жұмыстардың этикалық мәселелері

ПЕДАГОГИКА ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ КАНДИДАТЫ, ДОЦЕНТ
ДҮЙСЕНБАЕВ АБАЙ ҚАБАҚБАЙҰЛЫ

Отбасы – күрделі әлеуметтік жүйе

Әлеуметтік институт ретінде

- әлеуметтік нормаларды, мінез-құлық үлгілерін көрсетеді
- ерлі-зайыптылар мен жақындар арасындағы қарым-қатынас кестесін береді
- адамға туғаннан өлгенге дейін ықпал етеді
- қоғамның даму деңгейіне тәуелді, оның проблемаларын бейнелейді

Шағын топ ретінде

Негізі: тұрмыс құру, қандық жақындық, жеке қажеттіліктерді өтеу

Ерекшеліктері:

- ортақ экономикалық кеңістік
- өзара тәуелді өмір салты
- эмоционалдық-адамгершілік байланыс
- өзара жәрдем, қорғау

ОТБАСЫМЕН ӘЛЕУМЕТТІК-ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ЖҰМЫС

Отбасының ықпалы және ішкі қатынастары

Ықпалы ерекше басым – адамның психологиялық, эмоционалдық-еріктік, рухани-адамгершілік негіздері қалыптасатын алғашқы кезеңде

ТОЛЫҚ МӘЛІМЕТ АЛУ ҮШІН ЕСКЕРІЛЕТІН ҚАТЫНАСТАР

ер – әйел	**еркек – бала**	**әйел – бала**	**бала – бала**
еркек – жақын	**әйел – жақын**	**бала – ата-ана**	**бала – жақын**

МІНДЕТТЕРДІҢ БӨЛІНУІ МЕН КӨШБАСШЫЛЫҚҚА ҚАРАЙ

Отбасының үш типі

Дәстүрлі
патриархалдық

- кемінде үш ұрпақ бірге тұрады
- көшбасшы – үлкен ер адам
- әйел мен балалар экономикалық тәуелді
- міндеттер нақты бөлінген

Дәстүрлі емес
эксплуататорлық

- көшбасшы – ер адам
- әйел қоғамдық жұмысты да атқарады
- әйелге жүктеменің көптігінен проблемалар туындайды

Эгалитарлы
тең құқылы

- міндеттер барлық мүше арасында тең бөлінеді
- қатынас сенім мен сыйластыққа құрылады

Басқа типтер: ана рөлін әке, үлкен аға немесе апа атқаратын отбасылар – әлеуметтік қызметкерден ерекше көзқарасты талап етеді

Көмек пен қолдауды қажет ететін отбасылар

Қоғам талап ететін функцияларды толық орындау үшін көмекке мұқтаж:

толық емес	**көпбалалы**	**жалғыз басты**
әскери қызметкерлер	**мүмкіндігі шектеулі бала бағатын**	**асыранды бала бағатын**
мүгедек ата-аналары бар	**студенттік**	**қашқындар**
мигранттар	**жұмыссыздар**	

Отбасымен әлеуметтік жұмыстың бағыттары

1. күнделікті отбасылық проблемаларды шешу
2. отбасындағы позитивті қатынасты дамыту және бекіту
3. ішкі ресурстарды қалпына келтіру
4. жағымды нәтижелер мен әлеуметтендіруші потенциалды тұрақтандыру

Әлеуметтік қызметкердің функциялары

Функция	Мазмұны
Диагностикалық	отбасы ерекшеліктерін, оның потенциалын зерттеу
Қорғаушылық	құқықтық қорғау, әлеуметтік кепілдіктер, құқықтар мен бостандықтарды жүзеге асыруға жағдай жасау
Әлеуметтік-психолого-педагогикалық	психолого-педагогикалық ағарту, жедел психологиялық көмек, профилактика, патронаж
Ұйымдастырушылық-коммуникативтік	қарым-қатынасты, бірлескен іс-әрекетті, демалыс пен шығармашылықты ұйымдастыру
Прогностикалық	мекенжайлық көмек бағдарламасын жасау, жағдаятты модельдеу
Координациялық	көмек департаменттерінің, оңалту орталықтарының, әлеуметтік педагогтардың, ішкі істер органдарының күшін біріктіру

Назар салып тыңдағандарыңызға рахмет!